

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Majandus- ja kommunikatsiooniminister
määrus
terviktekst
04.09.2017
24.05.2020
RT I, 01.09.2017, 2

Mootorsõiduki ja selle haagise tehnonõuetele vastavuse kontrollija atesteerimise nõuded ja kord¹

Vastu võetud 03.07.2014 nr 49

[RT I, 09.07.2014, 33](#)

jõustumine 12.07.2014

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
15.04.2015	RT I, 22.04.2015, 1	25.04.2015
28.08.2017	RT I, 01.09.2017, 1	04.09.2017

Määrus kehtestatakse [liiklusseaduse](#) § 74 lõike 10 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Reguleerimisala

(1) Käesolev määrus kehtestab mootorsõiduki ja selle haagise (edaspidi *sõiduk*) tehnonõuetele vastavuse kontrollija (edaspidi *ülevaataja*) atesteerimise nõuded ja korra.

(2) Käesolev määrus ei hõlma Kaitseväe ja Kaitseliidu sõidukite registris oleva sõiduki ja registreerimiseelse tehnonõuetele vastavuse kontrollija ning liiklusjärelvalve teostaja atesteerimist.

§ 2. Mõisted

Käesolevas määruses on kasutatud järgmisi mõisteid:

- 1) *ADR-sõiduk* on autoveoseaduse § 23 lõike 1 punkti 1 alusel kehtestatud nõuete kohaselt ohtlike veoste riigisisel või rahvusvahelisel autoveol kasutatav sõiduk;
- 2) *atesteerimine* on atesteerimist taotleva isiku kvalifikatsiooni, teoreetiliste teadmiste, praktiliste oskuste, väljaõppe ja kogemuste kontrollimine ja hindamine;
- 3) *atesteerimiskategooria* on üldnimetus sõidukite rühmale, milles loetletud sõidukid sarnanevad üksteisega nende otstarbe, kasutusala või ehituse poolest ning mille ülevaatusse teostamise õiguseid saab üheaegselt taotleda;
- 4) *atesteerimistunnistus* on ülevaataja õiguste ja nõutavate teoreetiliste teadmiste ning praktiliste oskuste omandamist tõendav dokument;
- 5) *CEMT-sõiduk* on Rahvusvahelise Transpordifoorumi Euroopa Transpordiministrite Konverentsi (CEMT) veolubade kvoodisüsteemis käsitletud „ohutu veoauto”, „EURO III ohutu veoauto”, „EURO IV ohutu veoauto”, „EURO V ohutu veoauto”, „EURO VI ohutu veoauto” ja nende haagised;
- 6) *ülevaatus* on sõiduki tehnonõuetele vastavuse kontroll;
- 7) *ülevaatuspunkt* on liiklusseaduse § 191 kohase halduslepingu sõlminud äriühingu poolt kasutatav nõuetekohase varustusega ruum ja territoorium sõidukite ülevaatusseks.

§ 3. Atesteerimise eesmärk ja korraldamine

(1) Atesteerimise eesmärgiks on tuvastada atesteerimist taotleva isiku vastavus liiklusseaduse §-s 74 kehtestatud nõuetele ning kontrollida ja hinnata tema teoreetilisi teadmisi ja praktilisi oskusi liiklusseaduse § 73 lõigete 11 ja 12 alusel kehtestatud nõuete osas.

(2) Väljaõppe, täiendusväljaõppe, teooriaeksami ja praktiliste oskuste kontrolli läbiviimist korraldab ning eksami ja kontrolli tulemused kinnitab Maanteeamet.

§ 4. Atesteerimise aluseks olevad nõuded

(1) Ülevaatajad atesteeritakse üks kord 36-kuulise perioodi jooksul.

(2) Esmakordset atesteerimist või täiendavaid atesteerimiskatagooriaid taotlev isik peab teooriaeksami sooritamiseks esitama taotluse 12 kuu jooksul pärast käesoleva määruse lisas 4 kirjeldatud väljaõppe läbimist.

(3) Atesteerimist taotlev isik peab atesteerimistaotluse vormistamiseks esitama Maanteeametile isikut tõendava dokumendi. Taotlus kehtib atesteerimiseks ettenähtud perioodi lõpuni.
[RT I, 22.04.2015, 1- jõust. 25.04.2015]

(4) Atesteerimist taotlev isik peab taotluse vastuvõtja juuresolekul kinnitama oma allkirjaga atesteerimistaotlusel esitatud andmete õigsust.

(5) Atesteerimist on võimalik taotleda atesteerimiskatagooriade kaupa. Atesteerimiskatagooriad on toodud käesoleva määruse lisas 1.

(6) Isik loetakse atesteerituks, kui ta on läbinud Maanteeameti poolt korraldatud väljaõppe või täiendusväljaõppe ning sooritanud teooriaeksami ja praktiliste oskuste kontrolli vastavalt käesoleva määruse lisas 4 toodule.

(7) Atesteerimisel omistatakse atesteerimist taotlevale isikule sõidukite ülevaatuse teostamise õigus, mille ulatus ja kehtivusaeg märgitakse atesteerimistunnistusele.

(8) Atesteerimistunnistust ei väljastata, kui isikul puudub kehtiv vastava katagooria juhtimisõigus.

(9) Väljaõppel, täiendusväljaõppel ja praktilisel kasutatav õppekava peab sisaldama vähemalt käesoleva määruse lisas 3 loetletud teemasid ning vastama vähemalt lisas 3 toodud minimaalsele mahule.

(10) Käesoleva määruse lisas 3 toodud nõuete kohase praktika läbimise kohta peab atesteerimist taotlev isik esitama Maanteeametile praktika läbi viinud äriühingu juhatuse liikme või juhtima õigustatud isiku või ülevaatuspunkti juhataja ning praktika juhendaja poolt allkirjastatud tõendi.

§ 5. Teooriaeksami ja praktiliste oskuste kontrolli korraldamine ja läbiviimine

(1) Atesteerimist taotleva isiku teadmiste ja oskuste hindamine koosneb teooriaeksamist ning seejärel praktiliste oskuste kontrollist. Atesteerimiseks nõutav väljaõpe ja praktika ning nõutavad eksamid ja kontrollid on toodud käesoleva määruse lisas 4.

(2) Teooriaksam ja praktiliste oskuste kontrolli läbiviimine toimub vastavalt keeleseaduse § 10 lõikele 1 eesti keeles.

(3) Teooriaeksami või praktiliste oskuste kontrolli läbiviija peab tuvastama atesteerimist taotleva isiku vahetult enne eksamit või kontrolli isikutunnistuse või muu isikut tõendava dokumendi kontrollimisega.

(4) Enne teooriaeksamile või praktiliste oskuste kontrollile registreerimist peab atesteeritaval isikul olema tasutud riigilõiv.

(5) Teooriaeksami ja praktiliste oskuste kontrolli tulemus teatatakse atesteerimist taotlevale isikule koheselt pärast vastava eksami või kontrolli lõppu.

(6) Teooriaksam või praktiliste oskuste kontroll loetakse mittesooritatuks ja atesteerimist taotlev isik kõrvaldatakse, kui:

- 1) ta kasutab eksami või kontrolli sooritamisel selleks mitte ette nähtud kõrvalist abi;
- 2) tema käitumine segab eksami või kontrolli läbiviimist.

(7) Kui atesteerimist taotlev isik ei saa määratud ajaks teooriaeksamile või praktiliste oskuste kontrollile tulla, peab ta sellest enne eksamiks või kontrolliks määratud kuupäeva kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis teavitama Maanteeametit.

(8) Kui teooriaeksamile või praktiliste oskuste kontrollile registreerinud isik ei tule kohale või ei ole oma mittetulemisest käesoleva paragrahvi lõikes 7 ettenähtud korras teavitanud, siis loetakse eksam või kontroll toimunuks ning tasutud riigilõiv kasutatuks. Eksami või kontrolli toimumise põhjuseks märgitakse „mitte ilmunud“. Eelnimetatut ei rakendata, kui hilisem teavitamine on tingitud isiku ootamatust haigestumisest või muust asjaolust, mida isik ei saanud mõjutada ja mõistlikkuse põhimõttest lähtudes ei saanud selle asjaoluga arvestamist või selle vältimist isikult oodata ning ta esitab selle kohta Maanteeametile asjakohase tõendi.

§ 6. Teooriaeksam

(1) Teooriaeksami küsimused koostab Maanteeamet. Teooriaeksami küsimused on avalikud ja avaldatakse Maanteeameti kodulehel.

(2) Teooriaeksamil kontrollitakse atesteerimist taotleva isiku teoreetilisi teadmisi vastavalt käesoleva määruse lisas 3 toodud teemadele.

(3) Teooriaeksami võtab vastu Maanteeameti määratud isik, kes on saanud sellekohase ettevalmistuse.
[RT I, 22.04.2015, 1- jõust. 25.04.2015]

(4) Teooriaeksamil on vastamiseks aega summaarselt 1 minut iga küsimuse kohta. Teooriaeksami sooritamiseks positiivsele tulemusele tuleb õigesti vastata vähemalt 70% küsimustest. Küsimus loetakse valesti vastatuks, kui kas või ühele vastusevariandile on valesti vastatud või küsimus on jäetud vastamata. Teooriaeksami sooritamiseks ettenähtud aja lõppemisel vastamata jäänud küsimused loetakse valesti vastatuks.

(5) Teooriaeksam toimub Maanteeameti selleks kohandatud eksamiklassis. Teooriaeksami läbiviimiseks kasutatakse arvuteid.
[RT I, 22.04.2015, 1- jõust. 25.04.2015]

(6) Käesoleva määruse § 8 lõikes 3 ja § 9 lõikes 7 nimetatud korduseksamite sooritamiseks ettenähtud aja jooksul teooriaeksami positiivsele tulemusele mittesooritamisel peab atesteerimist taotlev isik atesteerimistunnistuse saamiseks või täiendavas atesteerimiskategoorias olevate sõidukite lisamiseks atesteerimistunnistusele uuesti läbima käesoleva määruse lisas 4 nõutava väljaõppe ja praktika ning sooritama positiivsele tulemusele vastava teooriaeksami ja praktiliste oskuste kontrolli.

§ 7. Praktiliste oskuste kontroll

(1) Praktiliste oskuste kontrolli saab sooritada üksnes pärast teooriaeksami positiivsele tulemusele sooritamist ja praktika läbimist. Praktiliste oskuste kontroll koosneb näitlikult teostatavast sõiduki ülevaatusel atesteerimistaotlusel esitatud vastava sõidukikategooria lõikes. Praktiliste oskuste kontrolli ajal hinnatakse:

- 1) ettenähtud töömahu täitmist;
- 2) asjakohaste õigusaktide ning kontrolli objektiks olevale sõidukile kehtestatud tehnonõuete tundmist;
- 3) kontrollimis- ja mõõtemetoodikatest kinnipidamist;
- 4) õigete töövõtete tundmist;
- 5) kontrollseadmete kasutamise oskust;
- 6) kontrollimiseks kasutatavate arvutite ja programmide kasutamise oskust;
- 7) ülevaatusel tulemuste vormistamise oskust;
- 8) valdkonda puudutava sõnavara tundmist ja kasutamist suhtlustasandil;
- 9) ohutusnõuetest kinnipidamist.

(2) Praktiliste oskuste kontrolli võtab vastu Maanteeameti tehnosakonna töötaja.

(3) Praktiliste oskuste kontroll loetakse sooritatuks positiivsele tulemusele, kui atesteerimist taotlev isik täidab käesoleva paragrahvi lõikes 1 loetletud hindamise aluseks olevad nõuded.

(4) Praktilise oskuste kontrollil kasutatav sõiduk peab olema kantud liiklusregistrisse ja omama riikliku tüübikinnitust. Olenevalt taotletavast atesteerimiskategooriast peab praktiliste oskuste kontrolliks olema valitud:

- 1) sõiduauto atesteerimiskategoorias kaks sõidukit, mille hulgas on M₁ ja N₁ (keretüüp: kaubik) kategooria sõiduk, millest üks on diiselmootoriga ja teine bensiinimootoriga;
- 2) mootorratta atesteerimiskategoorias L3e kategooria sõiduk;
- 3) bussi atesteerimiskategoorias M₃ kategooria sõiduk;
- 4) veoauto atesteerimiskategoorias N₃ kategooria sõiduk;
- 5) suure haagise atesteerimiskategoorias O₄ kategooria sõiduk;
- 6) ADR ja CEMT atesteerimiskategoorias vastava liigitusega sõiduk;
- 7) traktori atesteerimiskategoorias T1 või T5 kategooria sõiduk.

(5) Praktiliste oskuste kontrolli sooritamisel mittepositiivsele tulemusele on atesteerimist taotleval isikul õigus sooritada kaks korduskontrolli. Praktiliste oskuste kontroll peab olema sooritatud positiivsele tulemusele 12 kuu jooksul alates teooriaeksami positiivsele tulemusele sooritamise. Käesolevas lõikes ettenähtud aja jooksul kontrolli sooritamata jätmisel või kolmel korral mittepositiivsele tulemusele sooritamisel peab atesteeritav atesteerimistunnistuse saamiseks või täiendavas atesteerimiskategoorias olevate sõidukite lisamiseks atesteerimistunnistusele uuesti läbima käesoleva määruse lisas 4 nõutava vastava väljaõppe ja praktika ning sooritama positiivsele tulemusele vastava teooriaeksami ja praktiliste oskuste kontrolli.

(6) Sama atesteerimistaotluse alusel toimuva kahe praktiliste oskuste kontrolli vahe peab olema vähemalt 30 päeva.

§ 8. Esmakordne atesteerimine

(1) Esmakordset atesteerimist võib taotleda sõiduauto atesteerimiskategoorias või samaaegselt sõiduauto ja mootorratta atesteerimiskategoorias.

(2) Teoriaeksam koosneb 20-st küsimusest. Kui lisaks sõiduauto atesteerimiskategooriale taotletakse sama atesteerimistaotluse alusel atesteerimist ka mootorratta atesteerimiskategoorias, siis 20-le küsimusele lisandub 5 mootorratta atesteerimiskategooria küsimust.

(3) Teoriaeksami sooritamisel mittepositiivsele tulemusele on atesteerimist taotleval isikul õigus sooritada korduseksam. Korduseksam peab olema sooritatud positiivsele tulemusele 12 kuu jooksul arvestatuna esimese teoriaeksami sooritamise kuupäevast alates. Korduseksamite arv ei ole piiratud.

(4) Positiivsele tulemusele teoriaeksami ja praktiliste oskuste kontrolli sooritamise järel väljastab Maanteeamet atesteerimist taotlevale isikule atesteerimistunnistuse, millele on kantud käesoleva määruse lisa 2 loetletud andmed.

(5) Atesteerimistunnistus kehtib 36 kuud alates sõiduauto atesteerimiskategooria praktiliste oskuste kontrolli sooritamise kuupäevast.

§ 9. Täiendavates atesteerimiskategooriates olevate sõidukite lisamine atesteerimistunnistusele

(1) Atesteerimistunnistusele täiendavates atesteerimiskategoorias olevate sõidukite lisamise eelduseks on kehtiv atesteerimistunnistus.

(2) Kui ülevaataja on atesteeritud ja töötanud ülevaatajana vähemalt 6 kuud, võib ülevaataja taotleda atesteerimist veoauto, suure haagise, bussi või traktori atesteerimiskategoorias.

(3) Suure haagise atesteerimiskategooria lisamise eelduseks on kehtiv veoauto atesteerimiskategooria olemasolu atesteerimistunnistusel, välja arvatud suure haagise atesteerimiskategooria ja veoauto atesteerimiskategooria samaaegsel atesteerimisel.

(4) Kui ülevaataja on atesteeritud veoauto ja suure haagise atesteerimiskategoorias ning töötanud ülevaatajana vähemalt 6 kuud, võib ülevaataja taotleda atesteerimist eriliigilise ADR ja eriliigilise CEMT atesteerimiskategoorias.

(5) C-kategooria mootorsõiduki juhtimisõigust omaval ülevaatajal on õigus taotleda atesteerimist ka bussi atesteerimiskategoorias.

(6) Teoriaeksam koosneb 20-st küsimusest iga atesteerimiskategooria kohta, välja arvatud mootorratta atesteerimiskategooria puhul, mille teoriaeksam koosneb 5-st küsimusest.

(7) Teoriaeksami sooritamisel mittepositiivsele tulemusele on atesteerimist taotleval isikul õigus sooritada korduseksam. Korduseksam peab olema sooritatud positiivsele tulemusele 12 kuu jooksul arvestatuna esimese teoriaeksami sooritamise kuupäevast alates. Korduseksamite arv ei ole piiratud.

(8) Mootorratta atesteerimiskategoorias atesteerimisel ei ole korduseksamite arv ja aeg piiratud.

(9) Täiendavates atesteerimiskategooriates olevate sõidukite lisamisel atesteerimistunnistusele väljastatakse uus atesteerimistunnistus, mis ei muuda eelneva atesteerimistunnistuse kehtivuse aega.

§ 10. Atesteerimistunnistuse kehtivuse pikendamine

(1) Atesteerimistunnistuse kehtivuse lõppemisel peatub ülevaataja õigus teostada sõidukite ülevaatust.

(2) Atesteerimistunnistuse kehtivuse pikendamiseks võib ülevaataja esitada taotluse ning registreeruda teoriaeksamile kuus kuud enne atesteerimistunnistuse kehtivuse lõppu.

(3) Atesteerimistunnistuse kehtivuse pikendamisel hakkab uus atesteerimistunnistus kehtima alates sõiduauto atesteerimiskategooria teoriaeksami positiivsele tulemusele sooritamise kuupäevast. Kui atesteerimistunnistuse kehtivuse pikendamiseks nõutud teoriaeksam sooritatakse positiivsele tulemusele enne olemasoleva atesteerimistunnistuse kehtivuse lõppu, hakkab uus atesteerimistunnistus kehtima olemasoleva atesteerimistunnistuse sõiduautode atesteerimiskategooria kehtivuse lõpu kuupäevast alates.

(4) Teoriaeksami küsimuste arv moodustatakse vastavalt atesteerimistaotlusel esitatud atesteerimiskategooriatele järgmiselt:

- 1) sõiduauto – 10 küsimust;
- 2) buss – 10 küsimust;
- 3) veoauto – 10 küsimust;
- 4) suur haagis – 5 küsimust;
- 5) eriliigiline CEMT – 5 küsimust;
- 6) eriliigiline ADR – 5 küsimust;

- 7) mootorrattas – 5 küsimust;
- 8) traktor – 10 küsimust.

(5) Atesteerimistunnistuse kehtivuse pikendamist on võimalik taotleda atesteerimiskategooriate lõikes. Suure haagise, eriliigilise ADR- ja eriliigilise CEMT atesteerimiskategooriate kehtivuse pikendamise eelduseks on kehtiv veoauto atesteerimiskategooria või samaaegselt veoauto atesteerimiskategooria kehtivuse pikendamine.

(6) Kui kehtivale atesteerimistunnistusele on lisatud täiendavaid atesteerimiskategooriaid kuni kuus kuud enne atesteerimistunnistuse kehtivuse lõppu, siis atesteerimistunnistuse kehtivuse pikendamisel ei sisalda teooriaeksam lisatud atesteerimiskategooriaga seotud küsimusi.

(7) Atesteerimistunnistuse kehtivuse pikendamiseks tuleb alates eelmise atesteerimistunnistuse kehtetuks muutumisest 60 kuu jooksul sooritada positiivse tulemusega vähemalt sõiduauto atesteerimiskategooria teooriaeksam. Kui eelnimetatud perioodil ei ole atesteerimistunnistuse kehtivust pikendatud, tuleb atesteerimistunnistuse kehtivuse pikendamise taotlemisel esmakordse atesteerimise nõuetest.

(8) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud perioodil ei ole atesteerimiskategooria kehtivust taastatud, tuleb atesteerimiskategooria taotlemisel lähtuda täiendavate atesteerimiskategooriate lisamise nõuetest. Atesteerimiskategooria taastamisel ei muutu atesteerimistunnistuse kehtivuse tähtaeg.

(9) Atesteerimistunnistuse kehtivuse pikendamisel ei ole korduseksamite arv ja aeg piiratud.

(10) Atesteerimistunnistuse kehtivuse pikendamisel väljastatakse uus atesteerimistunnistus.

§ 11. Erandid

(1) Erandina võib esmakordset atesteerimist taotleda bussi atesteerimiskategoorias isik, kes soovib teostada ülevaatus ainult trollidele.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 toodud juhul atesteeritakse atesteerimist taotlev isik sõiduauto atesteerimiskategooria protseduuri nõuete kohaselt, välja arvatud teooriaeksami sooritamisele ja vastuvõtmisele kehtestatud nõuded. Teooriaeksam sooritatakse kirjalikult ja selle võtab vastu Maanteeameti tehnosakonna töötaja.

(3) Atesteerimiseks peab atesteerimist taotlev isik läbima käesoleva määruse lisa 3 punktis 2.2.1 toodud õppekava kohase teoreetilise väljaõppe ja praktika.

(4) Atesteerimiseks tuleb atesteerimist taotleval isikul sooritada kirjalik teooria eksam, mis sisaldab bussi atesteerimiskategoorias nõutava teooriaeksami küsimusi ning pärast kirjaliku teooriaeksami positiivsele tulemusele sooritamist praktiliste oskuste kontroll.

(5) Praktiliste oskuste kontrolli positiivsele tulemusele sooritamise järel väljastab Maanteeamet atesteerimist taotlevale isikule atesteerimistunnistuse bussi atesteerimiskategoorias.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud atesteerimist taotlevale isikule omistatakse sõidukite ülevaatus teostamise õigus ainult bussi atesteerimiskategoorias, see märgitakse atesteerimistunnistusele ja võimaldab käesoleva määruse § 4 lõikes 1 määratud perioodil teostada ülevaatusi ainult nendes ülevaatuspunktides, kus teostatakse trolli ülevaatusi.

§ 12. Atesteerimise tulemuste vaidlustamine

Atesteerimist taotlev isik, kes ei ole nõus teooriaeksami või praktiliste oskuste kontrolli tulemusega, võib esitada vaide Maanteeameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras ja tähtajal või taotleda korduseksami või -kontrolli sooritamist.

2. peatükk Rakendussätted

§ 13. Üleminekusätted

(1) Isik, kellele on enne 2011. aasta 1. juulit omistatud ülevaataja õigused, loetakse käesoleva määruse kohaselt atesteerituks kuni 2015. aasta 31. märtsini.

(2) Isikule, kellele on enne 2011. aasta 1. juulit omistatud ülevaataja õigused, pikendatakse atesteerimist käesoleva määruse §-s 10 toodud nõuete kohaselt.

§ 14. Varasema õigusakti kehtetuks tunnistamine

[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

¹Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/45/EL, milles käsitletakse mootorsõidukite ja nende haagiste korralist tehnoülevaatust ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2009/40/EÜ (ELT L 127, 29.04.2014, lk 51–128).

[RT I, 01.09.2017, 1- jõust. 04.09.2017]

[Lisa 1](#) Atesteerimiskategooriad

[Lisa 2](#) Atesteerimistunnistusele kantavad andmed

[Lisa 3](#) Ülevaataja väljaõppe, praktika ja täiendusväljaõppe õppekavad

[Lisa 4](#) Atesteerimise teooriaksamid ja praktiliste oskuste kontrollid vastavalt atesteerimise liigile